

METSÄTALOUTEMME VEROTETUT
TULOT VUOSINA 1950—53 ERÄÄN
LASKELMAN VALOSSA

LAURI SELIN

*FORESTRY INCOME TAXED IN FINLAND IN 1950—1953
IN THE LIGHT OF A CALCULATION*

SUMMARY

HELSINKI 1954

Sisällysluettelo

	Sivu
Johdanto	3
Tutkimusaineisto	4
Verotettujen tulojen määrääminen	7
Verotettujen tulojen ja vastaavien kantorahatulojen vertailu	9
Tietojen luotettavuus	12
Kirjallisuutta	15
Summary	16

Johdanto

Maatalouskiinteistöjemme verotuksen toimeenpanossa noudatetuista menettelytavoista johtuen ei maamme talouselämällä ole ollut tähän mennessä käytettävissään tietoja siitä, paljonko verotuloja valtio ja kunnat saavat varsinaisen metsätaloutemme osalta. Asiantila on ollut tällainen siitakin huolimatta, että mainitun tiedon olemassaololla olisi saattanut olla huomattava merkitys valtion talouden hoidolle juuri viimeksikulu-neina raskaan verotuksen vuosina. Suurimpana syynä asioiden tällaiseen tilaan lienee se, että meillä ei kustannus- ja tarkoituksenmukaisuussyistä ole ollut varaa irroittaa maa- ja metsätalouden maksamia veroja toisistaan vain tilastotarkoitusten toteuttamiseksi. Tästä menettelystä on aiheutunut, että meillä ei myöskään ole erillistä tilastoa mainittujen elinkeinoalojen veronalaisista tuloistakaan.

Esitettävään tutkimukseen onkin ryhdytty viimeksimainitun puutteen poistamiseksi metsätalouden osalta. Tehtävän suorittamisen on tehnyt mahdolliseksi se, että metsätaloutemme verotettujen tulojen määrääminen voidaan suorittaa laskennallisesti ja siten välttyä tila tilalta tapahtuvalta veroilmoitusten käsittelyltä, tehtävästä, mikä Metsätutkimuslaitoksen nyt käytettävissä olevin voimavaroin olisi mahdoton suorittaa. Laskentasuori-tus edellyttää kuitenkin määrättyjä kunnittaisia tilastotietoja. Näiden tultua nyt kerätyiksi on esitettävässä tutkimuksessa suoritettu niihin perustuen maamme varsinaisen metsätalouden verotettujen tulojen mää-räys. Vaikka käytettävissä olevien tietojen avulla ei vielä ole mahdollista määrätä aivan markan tarkkuudella kyseessäolevan erän suuruutta, niin niiden avulla saadaan kuitenkin hyvin tarkka käsitys siitä suuruusluo-kasta, mihin mainittu erä kuuluu.

Haluan lausua vilpittömät kiitokseni esimiehelleni, professori V. P ö n - t y s e l l e niistä monista varteenotetuista neuvoista ja ohjeista, joilla on ollut ratkaiseva merkitys työn valmistumiselle. Tutkimukselle tarpeellisen tilastoaineiston saamisesta olen hyvin suuresti kiitollinen Valtiovarain-ministeriön metsäverotuksen tarkastajalle P a a v o R u i s m ä e l l e ja Metsähallituksen arvioimisosaston metsätalouden tarkastajalle A n t t i

Lappalaiselle. Tutkimuksen yhteydessä esiintyneen runsaan laskentatyön suorituksesta haluan kiittää parhaiten ylioppilas Eila Salmista.

Tutkimusaineisto

Johdannossa mainitun laskelman suorittamiseksi on jokaisen maamme kunnan kohdalta ollut tunnettava seuraavat seikat:

1. Kunnan kokonaismetsäalan jakaantuminen verotusvyöhykkeisiin.
2. Kunnan kokonaismetsäalan jakaantuminen veroluokkiin.
3. Verokuutiometrin hinta eri verotusvyöhykkeillä.
4. Kunnan alueella voimassaolevat verokuutio- l. tuottoluvut.

Luetelluista tekijöistä kaksi ensimmäistä ovat sellaisia, että niitä koskevat tiedot on ollut tutkimusta varten kerättävä. Kaksi viimeksimainitua sensijaan on löydettävissä Valtioneuvoston vuosittain julkaisemista maatalouskiinteistöjen verotusperusteista.

Tiedot kuntien metsäalan jakaantumisesta eri veroluokkiin on kerätty Valtiovarainministeriön verotusosaston toimesta. Tämä tiedustelu suoritettiin yhdessä viljelysmaita koskevan tiedustelun kanssa, ja se tapahtui tarkoitusta varten erikoisesti laaditulla lomakkeella. Metsämaiden osalta tiedusteltiin, paitsi eri veroluokkien pinta-aloja, myös suoritetun luokituksen ajankohta ja luokituksen suorittaja. Tällä toimenpiteellä saatiin selville ns. vanhojen ja uusien luokitusten määrät. Uusiin luokituksiin on luettu kaikki vuonna 1946 ja sen jälkeen suoritettut. Rajan vetäminen tässä suhteessa on ollut jonkin verran vaikeaa, koska yhtenäisten luokitusohjeiden puuttaminen heti sodan jälkeisinä vuosina aiheutti luokitusten tasossa jonkin verran sekalaisuutta. Niinpä eräät vuosina 1945—48 suoritettut luokitukset joutuivat uudelleen tarkastettaviksi ilmavalokuvauksen pohjalta. Tässä tutkimuksessa kaikki laskelmat perustuvat uusiin luokituksiin, missä vain sellaiset ovat olleet saatavissa. Tällainen menettely aiheuttaa laskelmiin tietyn suuntaisen virheen, johon palataan tuonnempana käsittelyssä.

Tiedot luokitusten jakaantumisesta käyvät lääneittäin ilmi taulukossa 1. Paitsi vanhojen ja uusien luokitusten lukumääriä taulukossa on tiedot myös siitä, kuinka monen kunnan osalta on veroluokkien pinta-aloista saatu vajavaiset tiedot. Eräissä tapauksissa kunta ei ollut pystynyt ilmoittamaan muuta kuin kokonaismetsäalan.

Taulukon mukaan koko maassa oli v. 1953 voimassa vanhoja luokituk-

sia 314 kunnassa ja uusia 169:ssä. Kuntia, joista Valtiovarainministeriöön saapuneet tiedot eivät antaneet ilman täydennystä riittävää pohjaa suoritettavalle laskelmalle oli kaikkiaan 52. Näistä 29 kunnan osalta, jotka sijaitsivat Vaasan, Oulun ja Lapin lääneissä, voitiin tiedot täydentää Metsähallitukselta saadun tilastoaineiston ja valmisteilla olevan III:n puunkäyttötutkimuksen pinta-alatietojen avulla. Jäljelle jäävien 23 kunnan kohdalla veroluokkien pinta-alat määrättiin siinä suhteessa kuin niitä oli asianomaisessa läänissä keskimäärin.

Tiedustelu metsämaan kokonaisalan jakaantumisesta eri vyöhykkeisiin suoritettiin Metsätutkimuslaitoksen metsätalouden osaston toimesta. Tämä tiedustelu koski ainoastaan niitä kuntia, joissa oli kaksi tai kolme vyöhykettä, koska niissä kunnissa, joissa on vain yksi verotusvyöhyke sen pinta-ala = kunnan kokonaismetsäala. Taulukossa 2 on esitetty lääneittäin kuntien jakaantuminen ryhmiin vyöhykejakonsa perusteella. Viimeisessä sarakkeessa olevat luvut ilmoittavat kuinka monen kunnan osalta saadut tiedot verovyöhykkeiden pinta-aloista olivat vajavaiset tai kunta ei jostain syystä ilmoittanut niitä lainkaan.

Taulukko 2 osoittaa, että maassamme v:n 1953 verotuksessa oli kuntia, joissa oli yksi verotusvyöhyke 312, kahden vyöhykkeen kuntia 135 ja kolmen 88. Kuntia, joista saapuneita tietoja ei ilman muista lähteistä tapahtuvaa täydennystä voitu käyttää laskelmissa oli kaikkiaan 49. Näistä sijaitsi Vaasan, Oulun ja Lapin lääneissä 21 kuntaa, joiden osalta eri verotusvyöhykkeiden pinta-alat voitiin selvittää melkoisella tarkkuudella Metsähallituksesta saadun aineiston sekä kartoille piirrettyjen vyöhykerajojen avulla. Jäljellä olevien 28 kunnan osalta suoritettiin eri verotusvyöhykkeiden pinta-alojen selvittely siten, että kunnan verotuslautakunnan vyöhykejakomääritelmään perustuen piirrettiin vyöhykkeiden rajat kartalle ja niiden avulla suoritettiin pinta-alaselvittely. On huomattava, että kaikkien käsittelyn alaisten vuosien osalta laskelmat perustuvat vyöhykejakoon, mikä vallitsi verovuonna 1953. Tämä menettely aiheuttaa tietyn poikkeaman todellisista oloista, koska eräät kunnat ovat muuttaneet vyöhykejakoaan tutkimuksen alaisena olevien vuosien kuluessa. Tästä seikasta aiheutuvat virheellisyudet tuloksissa ovat kuitenkin hyvin pieniä, ja kun ne lisäksi vaikuttavat toisiaan tasoittavasti, niin tutkimuksen yhteydessä ei ole katsottu aiheelliseksi ryhtyä suorittamaan yksityiskohtaisempaa selvittelyä.

T a u l u k k o 1. Tutkimuksen perustana olevien vanhojen ja uusien luokitusten määrät.

T a b l e 1. Number of old and new classifications serving as the basis for the investigation.

Lääni County	Vanhoja luokituksia Old classifi- cations	Uusia luokituksia New classifi- cations	Tiedot vajanai- sia tai puuttuu kokonaan Information defective or missing	Yhteensä Total
Uudenmaan I.	17	26	—	43
Turun ja Porin I.	50	57	8	115
Hämeen I.	39	24	1	64
Kymen I.	19	14	1	34
Mikkelin I.	28	3	2	33
Kuopion I.	36	14	2	52
Vaasan I.	81	12	(7)	100
Oulun I.	31	15	(11)	57
Lapin I.	11	—	(11)	22
Ahvenanmaa ..	2	4	9	15
Koko maa				
Whole country ..	314	169	23 (29)	535

T a u l u k k o 2. Maamme kuntien jakaantuminen ryhmiin metsämaan verotusvyöhykkeiden lukumäärän perusteella.

T a b l e 2. Distribution of communities into groups according to the number of tax assessment zones.

Lääni County	Yksi verotus- vyöhyke one tax assess- ment zone	Kaksi verotus- vyöhykettä two tax assess- ment zones	Kolme verotus- vyöhykettä three tax assess- ment zones	Yhteensä kuntia Total of com- munities	Tiedot vyöhyk- keiden aloista vajavaisia Information on the area of tax assessment zones defective
Uudenmaan I.	39	4	—	43	—
Turun ja Porin I.	92	13	10	115	9
Hämeen I.	49	13	2	64	5
Kymen I.	14	11	9	34	3
Mikkelin I.	8	12	13	33	4
Kuopion I.	10	22	20	52	7
Vaasan I.	65	26	9	100	(10)
Oulun I.	17	26	14	57	(5)
Lapin I.	3	8	11	22	(6)
Ahvenanmaa ..	15	—	—	15	—
Koko maa					
Whole country ..	312	135	88	535	28 21)

Verotettujen tulojen määrittäminen

Ryhdyttäessä selvittämään maamme metsätalouden verotettuja tuloja, olisi yksinkertaisin ja varmin tie niiden selville saamiseksi kerätä kuntien taksoituslautakunnilla olevista veroilmoituksista metsämaiden osalta tiedot verotetun tulon määrästä kunkin veronmaksajan kohdalta erikseen. Menetelmä antaisi markalleen tarkan tiedon halutusta asiasta. Sen ainoana valitettavana varjopuolena vain olisi, että se vaatisi suunnattomasti työtä ja tulisi sen johdosta kalliiksi toteuttaa.

Tämän vuoksi onkin tutkimuksessa päädytty menettelytapaan, jonka avulla verotetut tulot saadaan määräytyksi minimaalisin kustannuksin edelliseen verrattuna ja tuloksissa saavutetaan melkein pä sama tarkkuus. Suoritusta varten on kuitenkin ollut kerättävä määräytyt tilastotiedot, jotka tutkimuksen alkuosassa on jo esitetty. Käytettävä laskentamenetely perustuu siihen, että nykyinen metsäverotussysteemi antaa mahdollisuuden käsitellä kunnan kokonaismetsäalaa siihen kuuluvien metsälöiden summana. Kun tunnetaan kunnan kokonaismetsäalan jakaantuminen eri veroluokkiin ja verotusvyöhykkeisiin niin sen verotetut tulot voidaan silloin määrätä periaatteellisesti samalla tavalla kuin tapahtuu normaalin verotuksen yhteydessä taksoituslautakunnan toimesta yksityisen metsälön osalta.

Jos kunnassa on esimerkiksi kaksi verotusvyöhykettä saa laskelma seuraavan muodon:

1. Kunnan metsämaiden jakaantuminen veroluokkiin on seuraava:

I lk	1 730.38 ha
II lk	11 771.60 ha
III lk	7 225.46 ha
IV lk	5 490.97 ha
V lk	2 712.94 ha

Yhteensä 28 931.35 ha

2. V:n 1932 asetuksen säätämät verokuutioluvut, kun kunta sijaitsee Etelä-Suomessa ovat seuraavat:

I lk	4.0	III lk	2.0
II lk	3.0	IV lk	1.0
V lk	0.5		

3. Kertomalla kunkin luokan pinta-ala asianomaisella verokuutioluvulla ja summaamalla tulot yhteen saadaan kunnan vuotuinen puun tuotto k-m³:nä.

I lk	$1\,730.38 \times 4.0 = 6\,921.52$	k-m
II lk	$11\,771.60 \times 3.0 = 35\,314.80$	k-m
III lk	$7\,225.46 \times 2.0 = 14\,450.92$	k-m
IV lk	$5\,490.97 \times 1.0 = 5\,490.97$	k-m
V lk	$2\,712.94 \times 0.5 = 1\,356.47$	k-m

Yhteensä 63 534.68 k-m

4. Valtioneuvoston vyöhykkeille vahvistamat verokuutiohinnat ovat olleet v. 1953 seuraavat:

I vyöhyke	751 mk
II vyöhyke	638 mk

5. Verotusvyöhykkeiden pinta-aloja koskevassa tiedustelussa on ilmoitettu kunnan kokonaismetsäalan jakaantuvan seuraavasti:

I vyöhyke	15 864.96	54.84 %
II vyöhyke	13 066.39	45.16 %
Yhteensä	28 931.35	100.00 %

6. Laskemalla kohdassa 4. mainituista verokuutiometrin hinnoista vyöhykkeiden pinta-ala %-illa painotettu keskiarvo, saadaan verokuutiometri-hinta kohdassa 3. mainitulle vuotuiselle tuottomäärälle.

$$\frac{751 \times 54.84 + 638 \times 45.16}{100} = 699.97 \text{ mk}$$

7. Kertomalla vuotuinen puun tuotto edellä määrättyllä verokuutioarvolla, saadaan kunnan alueella sijaitsevien metsien verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi:

$$63\,534.68 \times 699.97 = 44\,472\,370 \text{ mk.}$$

Täten laskemalla saatu tuotto on katsottava verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi, koska asetuksen suomat vähennykset, joihin mm. kuuluu metsänhoitokustannukset, isännän palkka, kotitarvepuun alhaisempi hinta, metsänhoitomaksu ym., on otettu huomioon jo vahvistettua verokuutiometrin hintaa määrättäessä.

Näin menetellen on määrätty jokaisen maamme kunnan metsätalouden verotettavan tulon määrä. Summaamalla nämä yhteen on päästy koko maan metsätalouden verotettuihin tuloihin. Taulukko 3 osoittaaakin lääneittäin ja koko maan arvoina metsiemme verotettavan puhtaan tuoton määrän miljoonina markkoina vuosina 1950, 1951, 1952 ja 1953.

T a u l u k k o 3. Maamme metsätalouden verotetut tulot lääneittäin vv. 1950—1953.

T a b l e 3. Forestry income taxed in Finland in 1950—1953, by counties.

Lääni County	1950 milj. mk.	1951 milj. mk.	1952 milj. mk.	1953 milj. mk.
Uudenmaan l.	646.0	912.2	1 632.1	1 928.5
Turun ja Porin l.	1 212.7	1 816.6	3 320.6	3 899.0
Hämeen l.	1 315.4	1 883.6	3 591.5	4 262.1
Kymen l.	573.0	752.9	1 461.0	1 761.8
Mikkelin l.	814.1	1 054.5	2 236.0	2 894.3
Kuopion l.	1 049.3	1 447.5	3 296.9	4 050.9
Vaasan l.	1 252.9	1 872.4	3 716.5	4 497.0
Oulun l.	550.1	782.1	1 859.1	2 180.1
Lapin l.	187.4	281.8	788.2	903.7
Ahvenanmaa . .	51.3	73.5	122.5	145.3
Koko maa	7 652.2	10 877.1	22 024.4	26 522.7
Whole country . .				

Taulukko osoittaa, että maamme metsätalouden verotetut tulot olivat kirjoituksessa käsiteltyinä vuosina miljardeina markkoina seuraavat:

v. 1950	7.7 mrd mk
v. 1951	10.9 » »
v. 1952	22.0 » »
v. 1953	26.5 » »

Verotettujen tulojen ja vastaavina ajankohtina saatujen kantarahatulojen vertailu

Tilastollisen Päätoimiston kansantulolaskelmissaan käyttämät, maamme metsätalouden saamat kantarahatulot kalenterivuositain ovat olleet seuraavat:

	miljardia markkaa			
	v. 1950	v. 1951	v. 1952	v. 1953
Valtio	2.0	4.0	5.1	4.0
Yhtiöt	2.4	7.5	4.8	4.0
Yksityiset	14.6	47.3	30.4	24.0
Yhteensä	19.0	58.8	40.3	32.0 (toistaiseksi arvioluku)

Nämä kalenterivuositte esitetyt kantorahatulot eivät ole ajankohtaisesti ehkä aivan vertailukelpoisia verotettujen tulojen kanssa, koska verokuutiometrin hinnoittelun perustana on hakkuukausi. Tämä seikka ei kuitenkaan aiheuttane käsiteltävänä olevassa vertailussa mainittavaa haittaa, sillä useammasta vuodesta kyseenollen eroavaisuudet tasoittuvat. Keskusmetsäseura Tapion toimintakertomuksessa v. 1952 on kyllä metsätaloutemme kantorahatulot esitetty hakkuukausittain, mutta valitettavasti tiedot hakkuukauden 1952—53 kantorahatuloista puuttuvat kokonaan ja kauden 1951—52 tuloistakin on esitetty vain arvioluku. Näistä puutteellisuuksista johtuen ei tutkimuksessa ole voitu suorittaa vertauksia hakkuukautisiin kantorahatuloihin, vaikka ne ehkä ajankohtaisesti olisivat olleet sopivampia. Koska näillä luvuilla mainituista puutteellisuuksista huolimatta on ehkä oma mielenkiintonsa, on ne esitetty myös tutkimuksen yhteydessä.

	miljardia markkaa		
	1949—50	1950—51	1951—52
Valtio	1.9	4.4	5.0
Yhtiöt	1.4	3.4	10.0
Yksityiset	6.3	15.0	42.0
Yhteensä	9.6	22.8	57.0 (ennakkoarvio)

Taulukossa 4 on esitetty verotetut tulot sekä vastaavat kantorahatulot (Tilastollisen Päätoimiston laskemat) rinnakkain sekä määrätty myös niiden erotus.

T a u l u k k o 4. Maamme metsätalouden saamat kantorahatulot ja vastaavat verotetut tulot vv. 1950—1953.

Table 4. Stumpage received by forestry and corresponding income taxed in Finland in 1950—1953.

Vuosi Year	Kantorahatulot mrd mk Stumpage received, billion marks	Verotetut tulot mrd mk Taxed forestry income, billion marks	Kantorahatulojen ja verotettujen tulojen erotus mrd mk Difference between stumpage received and income taxed, billion marks	Verotetut tulot % kantorahatuloista Percentage of taxed income from stumpage received
1950	19.0	7.7	11.3	40.5 %
1951	58.8	10.9	47.9	18.5 %
1952	40.3	22.0	18.3	54.6 %
1953	32.0	26.5	5.5	82.8 %
Yhteensä — Total	150.1	67.1	83.0	44.7 %

Taulukko osoittaa, että verotetut tulot ovat olleet kaikkina tarkastelun alaisina vuosina vastaavia kantorahatuloja melkoisesti pienemmät. Suurin ero v. 1951, jolloin vain 18.5 % saaduista tuloista on tullut verotetuksi. Vuonna 1953 on jo kuitenkin 82.8 % tuloista joutunut verotuksen piiriin. Kaikkina neljänä vuonna on verotuksen alaiseksi joutunut n. 45 % kantorahatulojen määrästä.

Sen johdosta, että metsiemme arvosta ei ole ollut tähän mennessä mitään kiinteää käsitystä, on tutkimuksen yhteydessä pysytelty yksinomaan tuloverotuksen piirissä. Koska kuitenkin professori V. Keltikangas (Metsälehti 1953; 10—11) saattoi viime kevättalvena julkisuu-teen laskelman metsiemme omaisuusarvosta, muodostaa tämä ehkä vertailukohteen, jonka valossa voidaan tarkastella myös metsätaloutemme omaisuusverotusta. Prof. Keltikangas on laskelmassaan lähtenyt siitä, että metsiemme vuosittain antama nettokantorahatulo = vuotuinen korko sille pääomalle, joka edustaa maamme metsien arvoa. Vuotuisen nettotulon hän on määrännyt prof. Lihtosen vesistöalueittain laskemaan kestävään hakkuumäärään ja Metsäntutkimuslaitoksen antamiin kantohintatietoihin perustuen. Hintatiedot olivat hakkuukaudelta 1952—53. Suorittamassa laskelmassaan prof. Keltikangas on päätenyt 34 miljardin markan suuruiseen vuotuisen nettotulon määrään. Tähän perustuen hän on sitten määrännyt sen pääoman, mikä vuodessa antaa edellä mainitun nettotulon suuruisen koron, käyttäen pääomitusprosenttina 5:ttä. Näin menetellen hän on päätenyt v. 1952—53 metsiemme omaisuusarvossa 650—700 miljardin suuruusluokkaan.

Mitä metsiemme omaisuusverotusarvoon tulee niin se on varsin helposti määrättävissä, kunhan vain tiedetään ensin verotettavan puhtaan tuoton määrä eli verotetut tulot. Pääomittamalla nämä Valtioneuvoston vuosittain vahvistamalla pääomituskerroimilla päästään vaivattomasti verotettaviin omaisuusarvoihin. Verotusvuonna 1953 oli mainittu kerroin vahvistettu koko maassa 11, lukuunottamatta Lapin lääniä, missä se oli 10. Kertomalla nyt maamme metsien veronalaiset tulot vuodelta 1953 arvoltaan 26.5 miljardia esitetyillä kertoimilla saadaan seuraavaa:

Lapin lääni	0.9 miljardia	× 10 =	9 miljardia
Muu Suomi	25.6	» × 11 =	282 »
				Yhteensä 291 »

Metsiemme omaisuusverotusarvo oli v. 1953 näin ollen 291 miljardia.

Tietojen luotettavuus

Esitetystä tutkimuksessa on suoritettu kunnittaisten verotettujen tulojen määrääminen niiden kuntien kohdalta, joissa on yksi verotusvyöhyke, täsmälleen samalla tavalla kuin tapahtuu normaalin verotuksen yhteydessä taksoituslautakunnan toimesta yksityisen metsälön osalta. Tällaisia kuntia oli maassamme v. 1953 kaikkiaan 312.

Tutkimuksen alkuvaiheissa oli tarkoitus käyttää tätä samaa menettelyä myös niiden kuntien kohdalla, joissa on kaksi tai kolme verotusvyöhykettä, mutta siitä oli luovuttava, kun kävi ilmeiseksi, että taksoitusviranomaiset eivät pystyneet ilman erittäin suurta ajanhukkaa ilmoittamaan veroluokkien pinta-aloja vyöhykkeittäin. Tämän johdosta oli käytettävä viimeksi mainittujen kuntien kohdalla laskentamenettelyä, joka eräässä kohdassa poikkeaa lakisääteisestä tavasta, ja antaa saman lopputuloksen vain erään tietyn edellytyksen vallitessa. Tämä tapahtuu silloin, kun kunnan jokaisella verotusvyöhykkeellä on kunkin veroluokan metsämaata suhteellisesti yhtä paljon. Koska tämänlaatuinen tilanne käytännössä tulee tuskin koskaan kysymykseen, jää vain ratkaistavaksi, minkä suuruisen ja suuntaisen virheen käytetty menettely aiheuttaa lopputuloksiin. Asian toteaminen käynee parhaiten päinsä suorittamalla jonkin tai joidenkin kuntien verotettujen tulojen määrääminen molemmilla tavoilla.

Suoritetun vyöhykealatiiedustelun yhteydessä saatiin eräiden kuntien osalta niin täydelliset tiedot, että niiden avulla on mahdollista suorittaa asianomaisten kuntien verotettujen tulojen määrääminen myös lakisääteisistä tiedä. Tällöin laskelma saa erään kunnan kohdalta seuraavan muodon:

1. Metsämaat jakaantuvat kunnassa veroluokkiin verotusvyöhykkeittäin seuraavasti.

	I vyöhyke	II vyöhyke
I lk	840.88 ha	889.50 ha
II »	7 086.09 »	4 685.51 »
III »	4 204.96 »	3 020.52 »
IV »	2 623.32 »	2 867.76 »
V »	1 109.82 »	1 603.12 »

2. Koska kunta sijaitsee Etelä-Suomessa ovat v:n 1932 asetuksen säätämät verokuutioluvut seuraavat:

I lk	4.0	III lk	2.0	V lk	0.5
II »	3.0	IV »	1.0		

3. Kunnan vuotuinen puun tuotto k-m³:nä määräytyy seuraavasti:

	I vyöhyke	II vyöhyke
I lk	840.88 × 4.0 = 3 363.52	889.50 × 4.0 = 3 558.00
II »	7 086.09 × 3.0 = 21 258.27	4 685.51 × 3.0 = 14 056.53
III »	4 204.96 × 2.0 = 8 409.92	3 020.50 × 2.0 = 6 041.00
IV »	2 623.21 × 1.0 = 2 623.21	2 867.76 × 1.0 = 2 867.76
V »	1 109.82 × 0.5 = 554.91	1 603.12 × 0.5 = 801.56
	Yht. 36 209.83 k-m ³	Yht. 27 324.85 k-m ³

4. Vuodelle 1953 Valtioneuvoston vahvistamat verokuutihinnat ovat olleet kunnassa:

I v.	751 mk
II v.	638 »

5. Edellä esitetyn perusteella kunnan verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi saadaan:

$$(36\,209.83 \times 751) + (27\,324.85 \times 638) = 44\,626\,836 \text{ mk.}$$

Kunnassa sijaitsevien metsämaiden verotettavaksi puhtaaksi tuotoksi tuli siis v. 1953 44 626 836 mk.

Aiemmin on laskentamenettelyä esittelevässä kappaleessa suoritettu edellä esitetyn kunnan perustiedoilla verotettujen tulojen määrääminen toisella menettelyllä. Tällöin on saatu veronalaisten tulojen kokonaismääräksi 44 472 370 mk, mikä on 154 466 mk pienempi kuin lakisääteisen menettelyn antama. Kahden muun kunnan osalta suoritettussa rinnakkaislaskelmassa antoi tutkimuksessa käytetty tie myöskin alemman arvon. Tämä lieneekin tilanne useimpien kuntien osalta. Selitys tällaiseen tulokseen löytyy siitä, että painolukuina verokuution hinnan keskiarvolaskelmassa käytetään vyöhykkeiden kokonaispinta-aloja. Tällöin toisen ja kolmannen vyöhykkeen hinnat saavat todellisuutta korkeamman painon sen johdosta, että niiden tuotto on alhaisempi kuin pinta-alat edellyttävät. Jos painolukuina voitaisiinkin käyttää tuoton kiintokuutiometrimääriä, ei tällaista eroa tulisi lainkaan. Se, että toisen ja kolmannen vyöhykkeen maat ovat tuotoltaan heikompia kuin ensimmäisen, johtuu taas niiden sijainnista keskimäärää karuimmilla alueilla.

Edellä esitetyn perusteella voitaneenkin todeta että käytetty laskentajärjestelmä ei ainakaan johda liian korkeisiin arvoihin. Suoritetut rinnakkaislaskelmat osoittavat myös, että sen aiheuttama virhe ei näkyne miljardin kymmenesosissa, joista laskelman lopputuloksissa on kysymys.

Laskelman suoritustavasta johtuen lopputulokset sisältävät vielä tietyn

suuntaisen virheen, jonka tarkkaa suuruutta on verraten vaikea määrittää. Kaikki laskelmat nimittäin perustuvat vuonna 1953 vallinneeseen metsämaiden luokitustilanteeseen. Tämä seikka aiheuttaa sen, että aikaisempien vuosien osalta on laskelmissa mukana sellaisia uusia luokituksia, joita ei silloin itse asiassa ole vielä ollut olemassakaan. Kun otetaan huomioon, että uusien luokitusten on todettu aiheuttavan keskimäärin 15—25 % nousun tuoton määriin, niin seuraa tästä, että vuosien 1950, 1951 ja 1952 verotetut tulot ovat laskelmassa tulleet korkeammiksi, kuin ne todellisuudessa ovat olleet. Käyttämällä tällaista menettelyä on tutkimuksessa haluttu varmistua siitä, että lasketut verotetut tulot eivät ainakaan jäisi liian alhaisiksi.

Laskentatyöhön tarvittavan työvoiman puutteen vuoksi ei laskelmia ole voitu ulottaa kauemmaksi taaksepäin. Tämä seikka on katsottava tutkimukselle melko suureksi vahingoksi, sillä selvittämällä vaikkapa viimeisen kymmenvuotiskauden verotetut tulot, olisi saatu selvyys myös siitä, miten koettu inflatio on vaikuttanut niihin. Kymmenvuotiskausi olisi ollut tarpeen myös siksi, että vertailuihin olisi saatu mukaan markkinatilanteen puolesta normaaleiksi katsottavia vuosia. Nyt suoritettun tarkastelun yhteydessä esiintyneet vuodethan ovat olleet pääosiltaan nousukonjunktuurin vaikutuksen alaisia.

Kirjallisuutta

- Harve, Paavo. 1952. Metsäverotus. Eripainos. Kansamme Talous 5—6/1952. Keskusmetsäseura Tapio. 1952. Toiminta vuonna 1952.
 —»— 1952. Metsänhoitolautakuntien toiminta 1950.
 Komiteanmietintö 1942. Metsäverotuksen uudistamissuunnitelma. Silva Fennica n:o 57.
 Osara, N. A. 1935. Suomen pienmetsätalous. Metsätiet. tutkimusl. julk. 21.
 Piha, Antero. 1941. Maatilan metsälöiden liikejäämä ja sen rakenne.
 Saari, Eino. 1929. Etelä-Suomen yksityistilojen metsätalouden tuotto. Acta forestalia fennica 34.
 —»— 1940. Suomen metsäverotuksen suhtautuminen konjunktuurivaihteluihin. Metsätaloudellinen Aikakauslehti n:o 9.
 —»— 1933. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1933.
 Tapion taskukirja 1947. Yhdestoista painos.

Forestry income taxed in Finland in 1950—1953 in the light of a calculation

SUMMARY

Due to the nature of forest taxation there is no information available so far on the amount of tax paid by forestry in Finland, nor has the amount of taxable forestry income been clearly established. The main reason is probably the close tie-up of forestry and agriculture for taxation purposes in Finland. This has made their separation an operation thought too expensive to realise. The determination of taxable forestry income is possible mathematically, however, now that the necessary statistics have been collected. The calculation is made in the present investigation.

The author first gives an account of how the material used in the investigation was collected. He continues with a review of the principles with the aid of which the taxable forestry income in Finland can be determined mathematically. The principle involved is very simple. Statistical information has been collected from the largest possible area-unit for which the amount of taxable income can be determined in the same manner as in connection with the normal tax assessment for each forest holding of the country. This largest possible unit of area is a community. Adding together the forestry income for communities gives the total taxable forestry income for the entire country. Tables 1 and 2 represent the material collected and Table 3 the amount of forestry income taxed in the entire country in the years 1950, 1951, 1952 and 1953, by counties.

The author also carries out a comparison between the taxed income and stumpage received in the whole country. Stumpage figures used in the comparison have been obtained from the Central Bureau of Statistics, where they have been used in national income calculations etc. By comparing these with the taxable forestry income the author finds that the stumpage received has been considerably higher than the taxable income in the years under review. Table 4 also shows that in 1951 only 18.5 per cent of the income received as stumpage was taxed. In 1953, however, 82.8 per cent of the stumpage was taxed. In all four years about 45 per cent of the stumpage amount had become subject to taxation.

The article concludes with an examination of the reliability of the figures and with a complaint that lack of labour has prevented an extension of the investigation to the years before 1950. Had that been possible the effect of the past inflation upon taxable forestry income could have been explored.